

Svet
Evropske unije

Bruselj, 30. junij 2023
(OR. en)

11138/23

ECOFIN 663
UEM 197
SOC 489
EMPL 340
COMPET 684
ENV 763
EDUC 276
RECH 308
ENER 399
JAI 909
GENDER 140
ANTIDISCRIM 134
JEUN 178
SAN 415

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	9829/1/23 REV 1
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 608 final
Zadeva:	PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim reformnim programom Grčije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Grčije za leto 2023

V prilogi vam pošiljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, o katerem sta razpravljala Svet in Evropski svet, temelji pa na predlogu Komisije COM(2023) 608 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Grčije za leto 2023 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Grčije za leto 2023

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrečitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ ter zlasti člena 5(2)Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij² ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

² UL L 306, 23.11.2011, str. 25.

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,
ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,
ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,
ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,
ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta³, s katero je bil vzpostavljen mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem), je začela veljati 19. februarja 2021. Mehanizem državam članicam zagotavlja finančno podporo za izvajanje reform in naložb s pomočjo fiskalne spodbude, ki jo financira Unija. V skladu s prednostnimi nalogami evropskega semestra mehanizem prispeva h gospodarskemu in vključujočemu okrevanju ter izvajanju trajnostnih reform in naložb, ki spodbujajo rast, zlasti reform in naložb za promoviranje zelenega in digitalnega prehoda ter za povečanje odpornosti gospodarstev držav članic. Poleg tega prispeva h krepitvi javnih financ, spodbujanju rasti in ustvarjanja delovnih mest v srednje- in dolgoročnem obdobju, izboljševanju teritorialne kohezije v Uniji ter podpiranju nadaljnega izvajanja evropskega stebra socialnih pravic. V skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2021/241 je bil najvišji finančni prispevek na državo članico v okviru mehanizma posodobljen 30. junija 2022.

³ Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

- (2) Komisija je 22. novembra 2022 sprejela letni pregled trajnostne rasti za leto 2023, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2023. Evropski svet je 23. marca 2023 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda trajnostne rasti za leto 2023 v zvezi s štirimi razsežnostmi konkurenčne trajnostnosti. Komisija je 22. novembra 2022 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela tudi poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2023, v katerem je Grčijo opredelila kot eno od držav članic, ki so jih morda prizadela neravnotežja ali za katere obstaja tveganje, da bi jih ta prizadela, ter bo zanje treba opraviti poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi mnenje o osnutku proračunskega načrta Grčije za leto 2023. Poleg tega je sprejela priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2023, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja⁴ (v nadaljnjem besedilu: priporočilo o euroobmočju iz leta 2023) sprejel 16. maja 2023, 13. marca 2023 pa skupno poročilo o zaposlovanju.
- (3) Čeprav gospodarstva Unije izkazujejo izredno odpornost, geopolitične razmere še naprej negativno vplivajo nanje. Ob trdni podpori, ki jo Unija izkazuje Ukrajini, je ekonomsko- in socialnopolitična agenda Unije v kratkoročnem obdobju osredotočena na zmanjšanje negativnega učinka energetskih šokov na ranljiva gospodinjstva in podjetja, v srednjeročnem obdobju pa na nadaljnja prizadevanja za uresničitev zelenega in digitalnega prehoda, za podpiranje trajnostne in vključujoče rasti, za zaščito makroekonomske stabilnosti ter za povečanje odpornosti. Močan poudarek je tudi na povečanju konkurenčnosti in produktivnosti Unije.

⁴ Priporočilo Sveta z dne 16. maja 2023 o ekonomski politiki euroobmočja (UL C 180, 23.5.2023, str. 1).

- (4) Komisija je 1. februarja 2023 izdala sporočilo z naslovom „Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora za neto ničelno dobo“ (v nadaljnjem besedilu: industrijski načrt v okviru zelenega dogovora). Cilj industrijskega načrta v okviru zelenega dogovora je spodbuditi konkurenčnost neto ničelne industrije Unije in podpreti hiter prehod na podnebno nevtralnost. Načrt dopolnjuje tekoča prizadevanja v okviru evropskega zelenega dogovora in REPowerEU. Njegov cilj je tudi ustvariti bolj spodbudno okolje za povečanje proizvodne zmogljivosti Unije za neto ničelne tehnologije in izdelke, ki so potrebni za doseganje ambicioznih podnebnih ciljev Unije, ter zagotoviti dostop do ustreznih kritičnih surovin, vključno z diverzifikacijo virov, primernim izkoriščanjem geoloških virov v državah članicah in čim večjim recikliranjem surovin. Industrijski načrt v okviru zelenega dogovora temelji na štirih stebrih: predvidljivem in poenostavljenem regulativnem okolju, hitrejšem dostopu do financiranja, izboljšanju spretnosti ter odprti trgovini za odporne dobavne verige. Komisija je 16. marca 2023 objavila dodatno sporočilo z naslovom „Dolgoročna konkurenčnost EU: pogled v obdobje po letu 2030“, ki je sestavljeno na podlagi devetih dejavnikov, ki se medsebojno krepijo, in katerega cilj je oblikovati regulativni okvir, ki bo spodbujal rast. V njem so določene prednostne naloge politike, katerih cilj je dejavno zagotavljati strukturne izboljšave, dobro usmerjene naložbe in regulativne ukrepe za dolgoročno konkurenčnost Unije in njenih držav članic. Spodaj navedena priporočila pomagajo obravnavati te prednostne naloge.
- (5) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se tudi v letu 2023 razvija v skladu z izvajanjem mehanizma. Za izpolnjevanje prednostnih nalog politik v okviru evropskega semestra je še vedno bistveno, da se v celoti izvajajo načrti za okrevanje in odpornost, saj so v njih obravnavana vsa zadevna specifična priporočila za države, izdana v zadnjih letih, ali znaten del teh priporočil. Specifična priporočila za države iz let 2019, 2020 in 2022 ostajajo enako relevantna tudi za načrte za okrevanje in odpornost, kot so bili dopolnjeni, posodobljeni ali spremenjeni v skladu s členi 14, 18 in 21 Uredbe (EU) 2021/241.

- (6) Cilj Uredbe (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta⁵ (v nadaljnjem besedilu: uredba REPowerEU), ki je bila sprejeta 27. februarja 2023, je čim prej postopno odpraviti odvisnost Unije od uvoza ruskih fosilnih goriv. To bo prispevalo k energetske varnosti in diverzifikaciji oskrbe Unije z energijo, hkrati pa povečalo uporabo energije iz obnovljivih virov, zmogljivosti za shranjevanje energije in energetske učinkovitost. Uredba REPowerEU državam članicam omogoča, da v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo novo poglavje REPowerEU za financiranje ključnih reform in naložb, ki bodo pomagale doseči cilje REPowerEU. Te reforme in naložbe bodo prispevale tudi h krepitvi konkurenčnosti neto ničelne industrije Unije, kot je opredeljena v industrijskem načrtu v okviru zelenega dogovora, ter obravnavale specifična priporočila za države v zvezi z energijo, izdana državam članicam v letu 2022 oziroma po potrebi v letu 2023. Uredba REPowerEU uvaja novo kategorijo nepovratne finančne podpore, ki je na voljo državam članicam za financiranje novih reform in naložb, povezanih z energijo, v okviru njihovih načrtov za okrevanje in odpornost.

⁵ Uredba (EU) 2023/435 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. februarja 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2021/241 glede poglavij REPowerEU v načrtih za okrevanje in odpornost ter spremembi uredb (EU) št. 1303/2013, (EU) 2021/1060 in (EU) 2021/1755 ter Direktive 2003/87/ES (UL L 63, 28.2.2023, str. 1).

- (7) Komisija je 8. marca 2023 sprejela sporočilo s smernicami za fiskalno politiko za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: sporočilo z dne 8. marca 2023). Njegov cilj je podpreti države članice pri pripravi programov stabilnosti in konvergenčnih programov ter s tem okrepiti usklajevanje politik. Komisija je v njem spomnila, da bo splošna odstopna klavzula Pakta za stabilnost in rast deaktivirana konec leta 2023. Pozvala je, naj se v obdobju 2023–2024 vodijo fiskalne politike, ki bodo zagotavljale srednjeročno vzdržnost dolga in trajnostno povečanje potencialne rasti, države članice pa, naj v svojih programih stabilnosti in konvergenčnih programih za leto 2023 določijo, kako bodo njihovi fiskalni načrti zagotovili upoštevanje referenčne vrednosti v višini 3 % bruto domačega proizvoda (BDP) iz Pogodbe ter na srednji rok verodostojno in nadaljnje zmanjševanje dolga ali ohranjanje preudarne ravni dolga. Komisija je države članice tudi pozvala, naj postopno odpravijo nacionalne fiskalne ukrepe, uvedene za zaščito gospodinjstev in podjetij pred šokom zaradi cen energije, ter pri tem začnejo z najmanj ciljno usmerjenimi. Navedla je, da bi morale države članice podpirne ukrepe, če bi jih bilo treba ob vnovičnih pritiskih zaradi cen energije podaljšati, boljše ciljno usmeriti v ranljiva gospodinjstva in podjetja. Komisija je predlagala, da bi bila priporočila glede javnih financ kvantitativna in diferencirana. Nadalje bi bila skladno z njenim predlogom v sporočilu z dne 9. novembra 2022 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU priporočila glede javnih financ oblikovana na podlagi neto primarnih odhodkov. Priporočila je, naj vse države članice še naprej ščitijo nacionalno financirane naložbe in zagotavljajo učinkovito uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti v luči zelenega in digitalnega prehoda ter ciljev glede odpornosti. Komisija je navedla, da bo Svetu predlagala, naj spomladi 2024 na podlagi podatkov o realizaciji za leto 2023 in v skladu z obstoječimi pravnimi določbami začne postopke v zvezi s čezmernim primanjkljajem, ki temeljijo na primanjkljaju.

- (8) Komisija je 26. aprila 2023 predstavila zakonodajne predloge za izvedbo celovite reforme pravil Unije o ekonomskem upravljanju. Osrednji cilj predlogov je z reformami in naložbami okrepiti vzdržnost javnega dolga in spodbujati trajnostno in vključujočo rast v vseh državah članicah. Komisija se v svojih predlogih zavzema za izboljšanje nacionalne odgovornosti, poenostavitev okvira in premik k večji srednjeročni osredotočenosti, v povezavi z učinkovitim in skladnejšim izvrševanjem. V skladu s sklepi Sveta z dne 14. marca 2023 o usmeritvah za reformo okvira ekonomskega upravljanja EU je cilj zakonodajno delo zaključiti še v letu 2023.
- (9) Grčija je 27. aprila 2021 v skladu s členom 18(1) Uredbe (EU) 2021/241 Komisiji predložila nacionalni načrt za okrevanje in odpornost. Komisija je na podlagi člena 19 Uredbe (EU) 2021/241 ocenila ustreznost, uspešnost, učinkovitost in skladnost načrta za okrevanje in odpornost ob upoštevanju smernic za ocenjevanje iz Priloge V k navedeni uredbi. Svet je 13. julija 2021 sprejel Izvedbeni sklep o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Grčijo⁶. Izplačilo obrokov je pogojeno s sprejetjem sklepa Komisije v skladu s členom 24(5) Uredbe (EU) 2021/241, v katerem je navedeno, da je Grčija zadovoljivo izpolnila ustrezne mejnike in cilje, določene v Izvedbenem sklepu Sveta. Zadovoljiva izpolnitev temelji na predpostavki, da doseženi prehodni mejniki in cilji niso bili izničeni.

⁶ ST 10152/2021 INIT; ST 10152/2021 ADD 1.

- (10) Grčija je 2. maja 2023 predložila nacionalni reformni program za leto 2023, 29. aprila 2023 pa program stabilnosti za leto 2023 v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 1466/97. Programa sta bila ocenjena skupaj, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost. V skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241 nacionalni reformni program za leto 2023 odraža tudi polletno poročanje Grčije o napredku pri uresničevanju načrta za okrevanje in odpornost.
- (11) Komisija je 24. maja 2023 objavila poročilo o državi za Grčijo za leto 2023. V njem je ocenila napredek Grčije pri izvajanju zadevnih specifičnih priporočil za državo, ki jih je Svet sprejel med letoma 2019 in 2022, ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Grčiji. Na podlagi te analize so bile v poročilu o državi opredeljene vrzeli v zvezi z izzivi, ki jih načrt za okrevanje in odpornost ne obravnava ali jih obravnava le delno, pa tudi novi in nastajajoči izzivi. V njem je bil ocenjen tudi napredek Grčije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic in pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti in zmanjševanja revščine, pa tudi napredek pri uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja Združenih narodov.

- (12) Komisija je za Grčijo opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011 in rezultate objavila 24. maja 2023. Ugotovila je, da v Grčiji obstajajo čezmerna makroekonomska neravnotežja. Ranljivosti, povezane z velikim javnim dolgom in velikim obsegom nedonosnih posojil v razmerah visoke brezposelnosti, so se zmanjševale, vendar se je zunanji položaj države poslabšal. Med drugim je zelo zaskrbljujoče, da se je kljub izboljšanju prihodkov od turizma primanjkljaj na tekočem računu v letu 2022, tudi zaradi strmega dviga cen energije po Uniji, izrazito povečal. Čeprav naj bi se zunanji primanjkljaj v letošnjem in naslednjem letu zmanjšal, naj bi ostal precej nad ravnjo, ki je potrebna za trajno izboljšanje neto stanja mednarodnih naložb. Čeprav delež javnega dolga v BDP ostaja največji v Uniji, se je v letu 2022 znatno izboljšal, predvsem zaradi močne nominalne rasti BDP, v letih 2023 in 2024 pa naj bi se še dodatno zmanjšal. Nedonosna posojila so lani močno upadla, pri čemer se je njihov obseg že v prejšnjih letih znatno zmanjševal, vendar ostaja glede na povprečje Unije velik ter še naprej slabi dobičkonosnost in posojilno zmogljivost bank, kar potem vpliva na kapitalsko poglobljanje in rast produktivnosti v gospodarstvu. Odziv politike je prispeval k odpravi neravnotežij, izvajanje načrta za okrevanje in odpornost pa je velika priložnost za odpravo še preostalih strukturnih pomanjkljivosti. Kljub temu so potrebna dodatna prizadevanja, zlasti za zagotovitev zanesljivega izboljševanja zunanjega salda in dodatno zmanjšanje obsega nedonosnih posojil, med drugim tudi s povečanjem učinkovitosti izterjave dolga in izboljšanjem sekundarnega trga nedonosnih posojil.
- (13) Glede na podatke, ki jih je potrdil Eurostat, se je primanjkljaj sektorja država v Grčiji zmanjšal s 7,1 % BDP v letu 2021 na 2,3 % v letu 2022, dolg sektorja država pa se je zmanjšal s 194,6 % BDP konec leta 2021 na 171,3 % konec leta 2022.

- (14) Na saldo sektorja država so vplivali ukrepi fiskalne politike, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. V letu 2022 so taki ukrepi fiskalne politike, ki povečujejo odhodke, vključevali subvencije za električno energijo za gospodinjstva in podjetja ter povečane socialne prejemke za ranljiva gospodinjstva. Stroški teh ukrepov so bili delno izravnani z novimi davki na nepričakovane dobičke proizvajalcev in dobaviteljev energije, in sicer v obliki cenovne kapice za proizvajalce električne energije in izredne dajatve za proizvajalce električne energije za obdobje od oktobra 2021 do junija 2022. Komisija ocenjuje neto proračunske stroške teh ukrepov v letu 2022 na hereb2,5 % BDP. Hkrati so se ocenjeni stroški začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19 zmanjšali s 6,5 % v letu 2021 na 1,5 % BDP v letu 2022.
- (15) Svet je 18. junija 2021 Grčiji priporočil⁷, naj v letu 2022 uporabi mehanizem za okrevanje in odpornost za financiranje dodatnih naložb v podporo okrevanju ter si ob tem prizadeva za preudarno fiskalno politiko. Obenem ji je priporočil, naj ohrani nacionalno financirane naložbe.

⁷ Priporočilo Sveta z dne 18. junija 2021 z mnenjem Sveta o programu stabilnosti Grčije za leto 2021 (UL C 304, 29.7.2021, str. 33).

(16) Po ocenah Komisije je bila fiskalna naravnost⁸ v letu 2022 spodbujevalna in je znašala – 1,0 % BDP. Skladno s priporočilom Sveta je Grčija okrevanje še naprej podpirala z naložbami, ki naj bi se financirale iz mehanizma. Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2022 znašali 2,1 % BDP (v letu 2021 pa 2,6 % BDP). Zmanjšanje odhodkov, financiranih z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, v letu 2022 je bilo posledica iztekanja prejšnjega programskega obdobja, medtem ko se odhodki za naložbe v novem programskem obdobju še niso povečali. Nacionalno financirane naložbe so imele ekspanziven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,6 odstotne točke⁹. Grčija je tako ohranila nacionalno financirane naložbe, kot je priporočil Svet. Hkrati je ekspanziven učinek rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov) na fiskalno naravnost znašal 0,6 odstotne točke. Ta znaten ekspanzivni učinek je vključeval dodatni učinek ukrepov fiskalne politike za ublažitev gospodarskih in socialnih posledic zvišanja cen energije (dodatni neto proračunski stroški v višini 2 % BDP). Grčija je torej zadostno omejila rast nacionalno financiranih tekočih odhodkov.

⁸ Fiskalna naravnost se meri kot sprememba primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov), brez začasnih nujnih ukrepov, povezanih s krizo zaradi COVID-19, vendar vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, glede na srednjeročno potencialno rast. Za več podrobnosti glej okvir 1 v fiskalnih statističnih tabelah.

⁹ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva so imele nevtralen učinek v višini 0,0 odstotne točke BDP.

- (17) Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske projekcije v programu stabilnosti za leto 2023, je za leto 2023 skladen s spomladansko napovedjo Komisije 2023, zatem pa ugodnejši od nje. Vlada predvideva, da bo realni BDP v letu 2023 zrasel za 2,3 %, v letu 2024 pa za 3 %. Za primerjavo: v spomladanski napovedi Komisije 2023 se v letu 2023 pričakuje močnejša realna rast BDP (2,4 %), v letu 2024 pa šibkejša (1,9 %), predvsem zaradi razlik v predpostavkah o naložbeni dejavnosti in prispevkih zunanjega sektorja. V programu stabilnosti za leto 2023 so zlasti v letu 2024 napovedani večji prispevki iz bruto investicij v osnovna sredstva, Komisija pa pričakuje, da bo obseg uvoza blaga ostal večji od tistega iz projekcij organov.
- (18) Vlada v programu stabilnosti za leto 2023 pričakuje, da se bo delež primanjkljaja sektorja država v letu 2023 zmanjšal na 1,8 % BDP. Zmanjšanje v letu 2023 je predvsem posledica postopne odprave fiskalnih ukrepov, povezanih s pandemijo, znižanja stroškov ukrepov, povezanih z energijo, in povečanja prihodkov zaradi gospodarske rasti. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 171,3 % konec leta 2022 na 162,6 % konec leta 2023. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je za leto 2023 predviden javnofinančni primanjkljaj v višini 1,3 % BDP. To je nižje od primanjkljaja, napovedanega v programu stabilnosti za leto 2023, predvsem zaradi ugodnejših sprememb davčnih osnov, ki temeljijo na makroekonomskih predpostavkah, vključno s strukturo rasti in manjšimi odhodki iz socialnega proračuna, kar je v skladu s sistematično prenizko porabo, zabeleženo v preteklih letih. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je predviden nižji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer 160,2 % konec leta 2023. Ta razlika je predvsem posledica močnejše nominalne rasti BDP in v manjši meri nižjega primanjkljaja sektorja država, ki ju je napovedala Komisija.

(19) Pričakuje se, da bodo na saldo sektorja država v letu 2023 še naprej vplivali fiskalni ukrepi, sprejeti za ublažitev gospodarskega in socialnega učinka zvišanja cen energije. Gre za ukrepe, ki so bili podaljšani od leta 2022, zlasti subvencije za električno energijo za gospodinjstva in podjetja. Stroški teh ukrepov so še naprej delno izravnani z davki na nepričakovane dobičke dobaviteljev energije, in sicer s cenovno kapico za proizvajalce električne energije in solidarnostnim prispevkom rafinerij. Ob upoštevanju teh prihodkov naj bi glede na spomladansko napoved Komisije 2023 neto proračunski stroški podpornih ukrepov v letu 2023 znašali 0,2 % BDP¹⁰. Zdi se, da večina ukrepov v letu 2023 ni ciljno usmerjena v najranljivejša gospodinjstva ali podjetja, obenem pa ne ohranja v celoti cenovnega signala za zmanjšanje povpraševanja po energiji in povečanje energetske učinkovitosti. Zato je znesek ciljno usmerjenih podpornih ukrepov, ki ga je treba upoštevati pri oceni skladnosti s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022¹¹, v spomladanski napovedi Komisije 2023 ocenjen na 0,1 % BDP v letu 2023 (v primerjavi z 0,5 % BDP v letu 2022). Pričakuje se tudi, da bo saldo sektorja država v letu 2023 izkoristil postopno odpravo začasnih nujnih ukrepov v zvezi s krizo zaradi COVID-19, ki so bili ocenjeni na 1,5 % BDP

¹⁰ Podatki predstavljajo raven letnih proračunskih stroškov navedenih ukrepov, vključno s tekočimi prihodki in odhodki ter po potrebi ukrepi v zvezi z naložbami v osnovna sredstva.

¹¹ Priporočilo Sveta z dne 12. julija 2022 v zvezi z nacionalnim reformnim programom Grčije za leto 2022 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Grčije za leto 2022 (UL C 334, 1.9.2022, str. 60).

- (20) Svet je v svojem priporočilu z dne 12. julija 2022 Grčiji priporočil, naj v letu 2023 zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov pod srednjeročno potencialno rast BDP¹², ob upoštevanju nadaljnje začasne in ciljno usmerjene podpore gospodinjstvom in podjetjem, ki so najbolj ranljiva za povišanja cen energije, ter ljudem, ki bežijo iz Ukrajine. Hkrati bi morala biti Grčija pripravljena prilagoditi trenutno porabo spreminjajočim se razmeram. Grčiji je bilo priporočeno tudi, naj razširi javne naložbe za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost, ob upoštevanju pobude REPowerEU, med drugim tudi z uporabo mehanizma in drugih sredstev Unije.

¹² Glede na spomladansko napoved Komisije 2023 je srednjeročna (10-letna povprečna) potencialna rast BDP Grčije nominalno ocenjena na 4,8 %.

(21) V letu 2023 naj bi bila fiskalna naravnost glede na spomladansko napoved Komisije 2023 pretežno nevtralna (-0,2 % BDP) ob visoki inflaciji. V letu 2022 je bila fiskalna naravnost ekspanzivna (-1,0 % BDP). Rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov) v letu 2023 naj bi imela restriktiven učinek na fiskalno naravnost v višini 0,3 % BDP. Napovedana rast nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je torej v skladu s Priporočilom Sveta z dne 12. julija 2022. Predvideni restriktivni učinek nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov je v bistvu posledica (za 2,3 % BDP) nižjih stroškov (ciljno in neciljno usmerjenih) podpornih ukrepov, namenjenih gospodinjstvom in podjetjem zaradi povišanja cen energije. Povečanje odhodkov za socialno zaščito je glavni dejavnik rasti nacionalno financiranih tekočih primarnih odhodkov (brez novih ukrepov na strani prihodkov). Odhodki, ki se financirajo z nepovratnimi sredstvi iz mehanizma in drugimi sredstvi Unije, so v letu 2023 znašali 2,5 % BDP, nacionalno financirane naložbe pa so na fiskalno naravnost imele nevtralen učinek v višini 0,0 odstotne točke.¹³ Zato Grčija načrtuje financiranje dodatnih naložb prek mehanizma in drugih sredstev Unije, ohranile pa naj bi se nacionalno financirane naložbe. Načrtuje financiranje javnih naložb za zeleni in digitalni prehod ter energetska varnost, kot so postavitve 8 000 javno dostopnih polnilnih mest za električna vozila na ključnih mestnih in primestnih lokacijah, digitalizacija javne uprave ter izboljšanje elektroenergetske medsebojne povezanosti otokov.

¹³ Druge nacionalno financirane naložbe v osnovna sredstva naj bi imele ekspanziven učinek v višini 0,1 odstotne točke BDP.

- (22) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država v letu 2024 zmanjšal na 0,8 % BDP. Zmanjšanje v letu 2024 je predvsem posledica postopne odprave preostalih energetske in drugih ukrepov ter povečanja prihodkov zaradi trdne gospodarske rasti. Glede na program stabilnosti za leto 2023 se pričakuje, da se bo dolg sektorja država kot odstotek BDP konec leta 2024 zmanjšal na 150,8 %. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, spomladanska napoved Komisije 2023 v letu 2024 predvideva javnofinančni primanjkljaj v višini 0,6 % BDP. To je nižje od primanjkljaja, napovedanega v programu za stabilnost za leto 2023, predvsem zaradi predpostavk o izvrševanju socialnega proračuna, zlasti nižjih odhodkov za socialne prejemke in pokojnine. V spomladanski napovedi Komisije 2023 je predviden večji dolg sektorja država kot odstotek BDP, in sicer 154,5 % konec leta 2024.
- (23) V programu stabilnosti za leto 2023 je predvideno postopno opuščanje vseh energetske podpornih ukrepov v letu 2024. Tudi Komisija predvideva popolno postopno odpravo energetske podpornih ukrepov v letu 2024. To temelji na predpostavki, da se cene energije ne bodo ponovno povišale.

- (24) Uredba (ES) št. 1466/97 poziva k letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda v smeri srednjeročnega proračunskega cilja, pri čemer je referenčno merilo 0,5 % BDP¹⁴. Ob upoštevanju pomislekov, povezanih z vzdržnostjo javnih financ, bi bilo po mnenju Komisije ustrezno, da se za leto 2024 strukturni saldo izboljša za vsaj 0,3 % BDP. Za zagotovitev takega izboljšanja in v skladu z metodologijo Komisije rast neto nacionalno financiranih primarnih odhodkov¹⁵ v letu 2024 ne bi smela preseči 2,6 %, kot je izraženo v tem priporočilu. To bo prispevalo tudi h krepitvi zunanjega položaja. Hkrati bi bilo treba postopoma odpraviti preostale energetske podporne ukrepe (ki jih Komisija trenutno ocenjuje na 0,2 % BDP v letu 2023), odvisno od razvoja energetskega trga in začevši z najmanj ciljno usmerjenimi ukrepi, s tem povezane prihranke pa bi bilo treba uporabiti za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja.
- (25) Ob predpostavki nespremenjenih politik je v spomladanski napovedi Komisije 2023 predvideno, da se bodo neto nacionalno financirani primarni odhodki v letu 2024 povečali za 0,7 %, kar je pod priporočeno stopnjo rasti. Prilagoditev, predvidena v spomladanski napovedi Komisije 2023, presega prihranke od popolne postopne odprave energetskih podpornih ukrepov.

¹⁴ Člen 5 Uredbe (ES) št. 1466/97 zahteva tudi prilagoditev v višini več kot 0,5 % BDP za države članice, katerih javni dolg presega 60 % BDP ali ki imajo izrazitejša tveganja za vzdržnost dolga.

¹⁵ Neto primarni odhodki so opredeljeni kot nacionalno financirani odhodki brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov ter brez odhodkov za obresti in odhodkov za ciklično brezposelnost.

- (26) Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se javne naložbe povečale s 4,8 % BDP v letu 2023 na 5,4 % BDP v letu 2024. Večji obseg naložb je posledica nekoliko manjšega obsega nacionalno financiranih naložb in večjega obsega naložb, ki jih financira Unija, in sicer prek mehanizma. Program stabilnosti za leto 2023 se nanaša na reforme in naložbe, za katere se pričakuje, da bodo prispevale k vzdržnosti javnih financ ter trajnostni in vključujoči rasti. Te reforme in naložbe vključujejo naložbe z visoko dodano vrednostjo in strukturne reforme za zeleni, digitalni in energetski prehod, ki so prav tako del načrta za okrevanje in odpornost.
- (27) V programu stabilnosti za leto 2023 je opisana srednjeročna fiskalna usmeritev do leta 2026. V skladu s programom stabilnosti za leto 2023 naj bi se primanjkljaj sektorja država zmanjšal na 0,5 % BDP v letu 2025 in na 0,1 % do leta 2026. Primanjkljaj sektorja država naj bi torej v programskem obdobju ostal pod 3 % BDP. Glede na program stabilnosti za leto 2023 naj bi se dolg sektorja država kot odstotek BDP zmanjšal s 150,8 % konec leta 2024 na 135,2 % do konca leta 2026.

(28) Spremembe okvira davčne politike Grčije na podlagi dobrih praks in reform, izvedenih v sklopu načrta za okrevanje in odpornost, bi lahko pomagale pri odpravi naložbene vrzeli. Natančneje, z uvedbo širšega sistema za vnaprejšnja davčna stališča bi se lahko okrepila pravna varnost za vlagatelje in povečala sedanja prizadevanja za poenostavitev davčnega sistema. Tudi pregled davčnega sistema bi lahko prispeval k povečanju davčne osnove za samozaposlene in podpiranju naložb. Izpolnjevanje davčnih obveznosti bi se lahko izboljšalo z razširitvijo uporabe elektronskih plačil in večjo uporabo informacij, ki izvirajo iz elektronskih plačil, zlasti ob upoštevanju nedavnih dokazov o vse večjih razlikah med prijavljenimi nizkimi dohodki in očitno hitro rastočimi prihodki samozaposlenih. Zlasti bi se lahko v ta namen bolje uporabile informacije, ki izvirajo iz elektronskih plačil za ciljne poklice. K temu cilju naj bi prispevala digitalna preobrazba neodvisne agencije za javne prihodke. Vendar je bistveno, da se operativna avtonomija te agencije pri upravljanju in razvoju človeških virov in infrastrukture IT glede na trenutne izzive za davčne sisteme po vsem svetu še poveča.

(29) Grčija še naprej sprejema ukrepe za posodobitev javne uprave, vendar ostaja njena splošna uspešnost razmeroma nizka. Velikost in stroški javne uprave so po znatni prilagoditvi po letu 2010 na splošno usklajeni s povprečjem Unije. Plačna masa v Grčiji je v letu 2022 ostala nespremenjena in je znašala 10,8 % BDP, kar je nekoliko nad povprečjem Unije (10,2 % BDP). Zagotavljanje nadaljnje uporabe enotne plačne lestvice ob ohranjanju trenutnega števila zaposlenih z nadaljnjo uporabo pravila „eden noter, eden ven“ za stalne uslužbence in zgornje meje za začasne uslužbence, uvedene leta 2022, bo ključnega pomena za ohranitev teh dosežkov. Načrt za okrevanje in odpornost vsebuje ukrepe za izboljšanje učinkovitosti javne uprave s posebnim poudarkom na izboljšanju njenih digitalnih storitev. Hkrati pa privabljanje in ohranjanje visoko usposobljenega osebja ostaja izziv. To bi bilo mogoče obravnavati na strukturiran način, in sicer s posebnimi plačnimi lestvicami ali lestvicami dodatnih prejemkov za določena delovna mesta ali organe ter z natančno opredeljenim sistemom nadomestil, uvedenim kot sestavni del novega sistema upravljanja človeških virov, pri tem pa ohranjati enotno plačno lestvico in skupni obseg plačne mase.

(30) V skladu s členom 19(3), točka (b), Uredbe (EU) 2021/241 in merilom 2.2 iz Priloge V k Uredbi načrt za okrevanje in odpornost vključuje obsežen nabor reform in naložb, ki se vzajemno krepijo in ki jih je treba izvesti do leta 2026. Grški načrt za okrevanje in odpornost se za zdaj dobro izvaja. V prihodnje bo pomembno ohraniti zagon pri izvajanju. Grčija je predložila tri zahteve za plačilo¹⁶ za nepovratno finančno podporo in dva zahtevka za plačilo za podporo v obliki posojila, ki ustrezajo 85 mejnikom in ciljem iz načrta. Doslej je prejela skupno izplačilo v višini 7 126 milijonov EUR.¹⁷ V skladu s členom 14(6) Uredbe (EU) 2021/241 je Grčija 29. marca 2023 izrazila namero, da v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost zaprosi za 5 000 milijonov EUR dodatne podpore v obliki posojila. Svoj načrt je začela odločno izvajati ter je vzpostavila sistem upravljanja in nadzora za spremljanje in usklajevanje pravočasnega dokončanja reform in naložb. V prihodnje bo treba ta prizadevanja glede na veliko število reform in naložb, katerih izvedba se načrtuje, ohraniti in še okrepiti, zlasti ker bo za dokončanje več teh reform in naložb potreben pravočasen napredek pri različnih pripravljalnih ukrepih, vključno s postopki javnega naročanja. Nadaljnje izvajanje načrta je odvisno od upravne zmogljivosti dodeljenih izvajalskih organov, vključno z regionalno in lokalno upravo, in njihove zmogljivosti za izvajanje. Hitra vključitev novega poglavja REPowerEU v načrt za okrevanje in odpornost bo omogočila financiranje dodatnih reform in naložb v podporo strateškim ciljem Grčije na področju energije in zelenega prehoda. Sistematično in učinkovito vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in drugih ustreznih deležnikov ostaja pomembno za uspešno izvajanje načrta za okrevanje in odpornost ter drugih ekonomskih politik in politik zaposlovanja, ki presegajo načrt, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za celoten program politik.

¹⁶ Grčija je tretji zahtevke za plačilo nepovratnih sredstev predložila 16. maja 2023, ocena Komisije pa še ni končana.

¹⁷ Kar zadeva nepovratna sredstva, izplačani zneski za nepovratno finančno podporo (brez predhodnega financiranja) znašajo 3 436 milijonov EUR, izplačani zneski za podporo v obliki posojila (brez predhodnega financiranja) pa 3 690 milijonov EUR.

- (31) Komisija je leta 2022 odobrila vse programske dokumente Grčije za kohezijsko politiko. Nadaljevanje hitrega izvajanja programov kohezijske politike ob dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost, vključno s poglavjem REPowerEU, je ključnega pomena za doseg zelenega in digitalnega prehoda, povečanje gospodarske in socialne odpornosti ter zagotovitev uravnoveženega teritorialnega razvoja v Grčiji.
- (32) Poleg gospodarskih in socialnih izzivov, obravnavanih v načrtu za okrevanje in odpornost ter programih kohezijske politike, se Grčija sooča z vrsto dodatnih izzivov, povezanih z zdravstvenim varstvom in dolgotrajno oskrbo, katastrskim kartiranjem, energetske politiko ter zelenim prehodom.
- (33) Javnofinančni odhodki za zdravstveno varstvo so pod povprečjem Unije, medtem ko so plačila pacientov za samoplačniške storitve po deležu BDP druga najvišja v Uniji. Zdravstveni sistem je še vedno vezan na bolnišnice, saj se največ odhodkov za kurativno oskrbo nameni bolnišnični oskrbi. Poleg tega se Grčija po deležu BDP uvršča na prvo mesto med vsemi državami članicami, kar zadeva javnofinančne odhodke za zdravila. Javnofinančni odhodki za dolgotrajno oskrbo in preventivno zdravstveno varstvo so precej pod povprečjem Unije, prav tako ni nikakršne celovite nacionalne strategije za dolgotrajno oskrbo. Grčija to rešuje z izvajanjem na novo sprejetega sistema primarnega zdravstvenega varstva za zmanjšanje odvisnosti od bolnišnične oskrbe ter povečanje učinkovitosti dostopa do zdravstvenega blaga in storitev. Celovito izvajanje reforme primarnega zdravstvenega varstva je ovirano zaradi pomanjkanja družinskih zdravnikov. Število družinskih zdravnikov ne zadostuje za pokritje celotnega prebivalstva. Za popolno uvedbo učinkovitega in celovitega sistema, ki bo temeljil na nadzorni vlogi in ki naj bi se začel izvajati 1. septembra 2023, bo potrebna zadostna pokritost. V ta namen bodo močnejše spodbude za povečanje števila družinskih zdravnikov za doseg pokritosti in registracije celotnega prebivalstva ključne, da se zagotovi ustrezen in enak dostop do zdravstvenega varstva za vse prebivalce.

- (34) Z dokončanjem nacionalnega katastra, ki je dolgotrajen projekt, se bo dodatno izboljšalo poslovno okolje v Grčiji. Do konca maja 2023 je bilo dokončanih 72 % katastrskega kartiranja, pridobljenih pa je bilo še 25 % lastninskih pravic, ki se trenutno obdelujejo. Obdelava pridobljenih pravic naj bi bila dokončana do konca leta 2023, tako da bi bil kataster dokončno vzpostavljen do konca leta. V okviru prehoda na novo agencijo, t. i. grški kataster, je bilo odprtih 12 katastrskih uradov in 49 podružnic, ki že delujejo. Grška katastrska agencija namerava v celoti digitalizirati storitve za državljane, pri čemer mehanizem zagotavlja podporo za digitalizacijo vseh registracij in listin za lastninske pravice, ki so trenutno v papirni obliki.
- (35) Grčija je kljub svojim prizadevanjem, med drugim tudi v okviru energetske krize, še vedno močno odvisna od fosilnih goriv, saj sta leta 2021 nafta in plin predstavljala 52 % oziroma 24 % njene mešanice virov energije. Da bi se pospešila prizadevanja za razogljičenje, bi bilo mogoče sprejeti še več ukrepov, ki temeljijo na naložbah in reformah iz grškega načrta za okrevanje in odpornost ter jih presegajo. Grčija bi lahko pospešila širitev energije iz obnovljivih virov, in sicer tako, da bi vzpostavila in dokončala pravne okvire za spodbujanje razvoja infrastrukture za obnovljivi vodik in proizvodnje energije iz vetra na morju. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za pospešitev oblikovanja zakonodajnega in regulativnega okvira za biometan ter za izkoriščanje potenciala razpoložljivega trajnostnega biometana v obliki dejanske proizvodne zmogljivosti, da se nadomesti uvoz zemeljskega plina.

- (36) Ko bo vključenih več obnovljivih virov energije, bodo dodatne naložbe ključnega pomena za povečanje zmogljivosti za shranjevanje in zmogljivosti omrežja, da se zagotovi uravnoteženost elektroenergetskega omrežja. Skupni sistemi plačil in spodbujanje sistemov, nameščenih pri odjemalcih, so lahko pomembna orodja za spodbujanje pravočasne in vzdržne širitve zmogljivosti za shranjevanje. Da bi se preprečila kakršna koli omejitev uporabe obnovljivih virov, bi bilo mogoče vzpostaviti dodatne elektroenergetske medsebojne povezave s sosednjimi državami. Pri nadaljnjem uvajanju obnovljivih virov energije bo pomembno v celoti izvrševati novi pravni okvir, ki je bil sprejet leta 2022 ter s katerim se je poenostavil in pospešil postopek izdajanja dovoljenj za projekte, povezane z obnovljivimi viri in shranjevanjem. Poleg tega bi lahko spodbujanje sistemov lastne porabe, med drugim z razširitvijo podpore za namestitve solarnih fotovoltaičnih sistemov z baterijami, in energetske skupnosti pripomoglo k večji družbeni sprejemljivosti uvajanja obnovljivih virov energije.
- (37) Grčija bi lahko tudi razširila področje uporabe in ambicije obstoječih ukrepov za varčevanje z energijo ter zmanjšala visoko stopnjo energetske revščine. Poraba zemeljskega plina v Grčiji se je v obdobju od avgusta 2022 do marca 2023 zmanjšala za 22 % v primerjavi s povprečno porabo plina v enakem obdobju v zadnjih petih letih, s čimer je bil presežen cilj 15-odstotnega zmanjšanja, določen v Uredbi Sveta (EU) 2022/1369¹⁸. Grčija bi lahko nadaljevala prizadevanja za začasno zmanjšanje povpraševanja po plinu do 31. marca 2024 v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2023/706¹⁹.
- (38) Z uvedbo novih finančnih instrumentov, kot so dražbe za energetske učinkovitost, bi se lahko kritje iz obstoječih programov podpore za prenovo učinkoviteje usmerilo v energetske revna gospodinjstva. Delež pametnih števec v Grčiji močno zaostaja za povprečjem Unije (3 % v primerjavi s 54 %, podatki za leto 2021) in bi ga bilo mogoče povečati, saj ti števeci potrošnikom omogočajo, da dejavno sodelujejo na trgu in podprejo prilagajanje odjema. Poleg tega v posameznih sektorjih, kot sta vodni in prometni sektor, obstaja precejšnja možnost za prihranke energije, saj so še vedno močno odvisni od nafte.

¹⁸ Uredba Sveta (EU) 2022/1369 z dne 5. avgusta 2022 o usklajenih ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu (UL L 206, 8.8.2022, str. 1).

¹⁹ Uredba Sveta (EU) 2023/706 z dne 30. marca 2023 o spremembi Uredbe (EU) 2022/1369 glede podaljšanja obdobja zmanjšanja povpraševanja pri ukrepih za zmanjšanje povpraševanja po plinu ter okrepitve poročanja in spremljanja njihovega izvajanja (UL L 93, 31.3.2023, str. 1).

- (39) Pomanjkanje delovne sile in spretnosti v sektorjih in poklicih, ki so ključni za zeleni prehod, vključno s proizvodnjo, uvajanjem in vzdrževanjem neto ničelnih tehnologij, je ovira pri prehodu na neto ničelno gospodarstvo. Visokokakovostni sistemi izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na spreminjajoče se potrebe trga dela, ter ciljno usmerjeni ukrepi izpopolnjevanja in preusposabljanja so ključni za zmanjšanje pomanjkanja spretnosti ter spodbujanje vključevanja in prerazporejanja delovne sile. Da bi se sprostila neizkoriščena ponudba delovne sile, morajo biti ti ukrepi dostopni, zlasti za posameznike ter v sektorjih in regijah, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel. V Grčiji je pomanjkanje zelenih spretnosti trenutno najbolj očitno v gradbenem sektorju, ki je zelo pomemben za zeleni prehod, in pri specifičnih tehničnih poklicih. Še vedno obstajajo tudi možnosti za dodatne ukrepe za povečanje zaposljivosti mladih in žensk. S povečanjem upravnih zmogljivosti javnih služb za zaposlovanje in hkratno razširitvijo uporabe individualiziranega pristopa za iskalce zaposlitve se lahko izboljšajo rezultati na področju zaposlovanja za te skupine ter podpre nemoten in pravičen prehod.
- (40) Svet je ob upoštevanju ocene Komisije preučil program stabilnosti za leto 2023, njegovo mnenje²⁰ pa je izraženo v priporočilu 1.

²⁰ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

- (41) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet priporočil, da države članice euroobmočja tudi prek svojih načrtov za okrevanje in odpornost ukrepajo tako, da (i) v letu 2023 ohranijo vzdržnost dolga in se vzdržijo širše osnovane podpore agregatnemu povpraševanju, bolj ciljno usmerijo fiskalne ukrepe, sprejete za ublažitev učinka visokih cen energije, ter razmislijo o ustreznih načinih za postopno odpravo podpore, ko se bodo pritiski na cene energije zmanjšali; (ii) ohranijo visoko raven javnih naložb in spodbujajo zasebne naložbe za podporo zelenemu in digitalnemu prehodu; (iii) podprejo razvoj plač, ki blaži izgubo kupne moči, hkrati pa omejuje sekundarne učinke na inflacijo, nadalje izboljšajo aktivne politike trga dela in poskušajo odpraviti pomanjkanje spretnosti; (iv) izboljšajo poslovno okolje in zagotovijo, da bo energetska podpora podjetjem stroškovno učinkovita, začasna in usmerjena na podjetja, ki so sposobna preživeti, ter da ohranja spodbude za zeleni prehod, ter (v) ohranijo makrofinančno stabilnost in spremljajo tveganja, pri tem pa nadaljujejo delo za dokončanje bančne unije. Kar zadeva Grčijo, priporočila 1, 2, 3 in 4 prispevajo k izvajanju prvega, drugega, tretjega in četrtega priporočila iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023 –
- (42) Svet je ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in njene ocene preučil nacionalni reformni program za leto 2023 in program stabilnosti za leto 2023. Njegova priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 so izražena v priporočilu 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z javnim dolgom, zunanjim položajem in nedonosnimi posojili. Priporočilo 2 prispeva k obravnavanju priporočila 1. Politike iz priporočila 1 prispevajo k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočil iz priporočila glede euroobmočja za leto 2023 v skladu z uvodno izjavo 41 –

PRIPOROČA, da Grčija v letih 2023 in 2024 ukrepa tako, da:

1. v letih 2023 in 2024 čim prej postopoma odpravi veljavne izredne energetske podpirne ukrepe, pri čemer uporabi s tem povezane prihranke za zmanjšanje javnofinančnega primanjkljaja. Če bodo zaradi ponovnih zvišanj cen energije potrebni novi ali nadaljnji podporni ukrepi, zagotovi, da bodo ti podporni ukrepi usmerjeni v zaščito ranljivih gospodinjstev in podjetij, da bodo fiskalno vzdržni in da bodo ohranili spodbude za varčevanje z energijo;

zagotovi preudarno fiskalno politiko, zlasti z omejitvijo nominalnega povečanja nacionalno financiranih neto primarnih odhodkov v letu 2024 na največ 2,6 %²¹;

ohrani nacionalno financirane javne naložbe in zagotovi učinkovito črpanje nepovratnih sredstev iz mehanizma in drugih sredstev Unije, zlasti za spodbujanje zelenega in digitalnega prehoda;

v obdobju po letu 2024 še naprej izvaja srednjeročno fiskalno strategijo postopne in vzdržne konsolidacije v kombinaciji z naložbami in reformami, ki spodbujajo večjo trajnostno rast, da bi dosegla preudaren srednjeročni fiskalni položaj;

na podlagi reform, izvedenih v okviru načrta za okrevanje in odpornost, zagotovi, da bo z uvedbo širšega sistema vnaprejšnjih davčnih stališč davčni sistem prijaznejši do naložb, poveča davčno osnovo, med drugim s pregledom sedanje davčne strukture za samozaposlene, in okrepi izpolnjevanje davčnih obveznosti z razširitvijo uporabe elektronskih plačil; ohraniti in poveča operativno avtonomijo davčnega organa; zaščiti učinkovitost javne uprave, hkrati pa zagotovi, da lahko privabi ustrezne spretnosti, in ohrani usklajenost z enotno plačno lestvico; si prizadeva za nadaljnje zmanjševanje obsega nedonosnih posojil in dodatno izboljša delovanje sekundarnega trga nedonosnih posojil;

²¹ Kar po ocenah ustreza letnemu izboljšanju strukturnega proračunskega salda za vsaj 0,3 % BDP za leto 2024, kot je opisano v uvodni izjavi 24.

2. ohrani zagon pri doslednem izvajanju načrta za okrevanje in odpornost ter hitro dokonča poglavje REPowerEU, da bi se lahko čim prej začelo izvajati; glede na obseg načrta zagotovi stalno zadostno upravno zmogljivost; nadaljuje hitro izvajanje programov kohezijske politike ob tesnem dopolnjevanju in v sinergiji z načrtom za okrevanje in odpornost;
3. za zagotovitev ustreznega in enakega dostopa do zdravstvenega varstva dokonča uvajanje okvira primarnega zdravstvenega varstva ter sprejme močnejše spodbude za vpis ustreznega števila specializacij iz družinske medicine, da bi se dosegla popolna pokritost in registracija prebivalstva. izpelje katastrsko reformo, v ta namen pa dokonča katastrsko kartiranje ter vzpostavitev in delovanje grške katastrske agencije;
4. zmanjša odvisnost od fosilnih goriv in dodatno pospeši diverzifikacijo poti oskrbe z energijo; še razširi uvajanje energije iz obnovljivih virov, in sicer tako, da dokonča in izvršuje nove pravne okvire za postopek izdaje dovoljenj in za vetrna polja na morju, poveča elektroenergetsko omrežje in zmogljivosti za shranjevanje, spodbuja decentralizirano proizvodnjo energije iz obnovljivih virov ter vzpostavi zakonodajne okvire za proizvodnjo obnovljivega vodika in biometana; pospeši izvajanje ukrepov za izboljšanje energetske učinkovitosti, med drugim izvajanje ciljno usmerjenih ukrepov za energetske revna gospodinjstva in namestitve pametnih števecov, ter poveča prizadevanja politike za zagotavljanje in pridobivanje spretnosti in kompetenc, potrebnih za zeleni prehod; podpre razogljičenje prometnega sektorja, zlasti s spodbujanjem uporabe električnih vozil.

V Bruslju,

Za Svet

predsednik/predsednica
